

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semenških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 16.

V Ljubljani, 14. avgusta 1889.

Letnik II.

Kaj je novega po svetu?

Dné 11. avgusta je nastopil naš *cesar* svoje popotovanje v Berolin, da vrne obisk nemškemu cesarju Viljemu. Našega vladarja med drugimi spremlja nadvojvoda Franc Ferdinand, o katerem so listi pisali ob svojem času, da bo naslednik cesarjev. Povsod na potu so cesarja slovesno sprejemali in vdano pozdravljali. Na potu je obiskal saksonskega kralja in kraljico. Posebno slovesen je bil sprejem v Berlinu. Dasi je naš cesar naznanil željo, naj zaradi žalovanja njegovega po Rudolfu opustijo v Berlinu vse zaljšanje cest in javnih prostorov, vendar je mesto praznično okrašeno, posebno tiste ulice, koder se bo naš cesar vozil v cesarski grad; pred grajskim trgom je postavljen velik slavolok; množice ljudstva je vedno vse polno po ulicah. Vdani mu narodi avstrijski spremljajo v duhu svojega vladarja na Nemško, kamor je šel utrditi zvezo, ki ohranjuje v Evropi mir, trdno prepričani, da bo vladar v svoji modrosti in vladarski previdnosti vse tako vravnal, kakor je v blagor in slavo Avstrije in vseh njenih narodov. Dasi Slovenci nimamo vzroka ogrevati se za zvezo Avstrije z Nemško in Laško državo, ker nikakor ne moremo pozabiti, da ste bile te dve države v nedavno preteklih časih najhujše naše sovražnice, vendar moramo z dejanji računati in zato želimo, da bi Avstrija imela mnogo koristi od te zveze, in te koristi zagotoviti si bila je gotovo želja našega vladarja, ko se je odločil za pot v Berlin. — Grof *Taafe*, naš ministerski predsednik, je obhajal dné 12. avgusta desetletnico, odkar vodi naše ministerstvo. Po svojih različnih nazorih so ob tej priliki časniki tudi različno pisali o našem ministerskem predsedniku. To trdijo vsi listi, da je grof *Taafe* mož-poštenjak, ki je imel vsikdar dobro voljo

in blage namene svoj posel tako izvrševati, da bi bilo v večjo avstrijsko korist. Vspehov v teh desetih letih vendar njegovo delovanje ni doseglo posebnih in sicer zato ne, ker grofu *Taafeju* manjka prve državniške lastnosti, namreč odločnosti in jasnosti v svojih namenih. Grof *Taafe* je dober mož; rad bi vsem vstregel, liberalcem, konservativcem, Nemcem, Madjarom, Slovanom in Italijanom; zato danes tem vstreže, jutri zopet drugim, toda nobenemu ne toliko, da bi bil ž njim zadovoljen. Kot katoliki in Slovenci nimamo posebnih vzrokov z veseljem pozdravljati vlade *Taafejeve*, ker katoliki in Slovenci so tudi pod *Taafejevo* vlado ostali to, kar so bili pod liberalno, namreč trpini, s katerimi sme vsakdo uganjati svoje burke. Edino to zaslugo ima *Taafe*, da je ogladil in obrusil ostrine orožju, s katerim so se nasprotniki bojevali proti zavednim katolikom, kakor tudi Slovincem. Verska šola in slovenska enakopravnost še čakajo rešitve, ako te dve zadevi *Taafe* za nas ugodno reši, potem bomo tudi Slovenci njemu hvaležni klicali: Slava! — Umrli je *Koloman Bedeković*, hrvatski minister v ogerskem kabinetu. Bil je poprej hrvatski ban. Pokojnega so sploh radi imeli, ker je bil veren, pošten in zmeren, sevéda je premalo odločno ali vsaj s premajhnim vspehom zagovarjal hrvatske koristi v ogerskem ministerstvu. — V Pragi pa je umrl eden prvih naših generalov: *Josip baron Filipovič*, ki je posebno znan kot vojskovodja avstrijskih armad v Bosni. Vsa Avstrija žaluje ob smrti svojega najodličnejšega generala; posebno pa še žalujejo vsled te izgube avstrijski Slovani, ker pokojni *Filipovič* je bil Slovan z dušo in telesom in je samo zaradi tega moral tudi popustiti svojo službo v Bosni, ker ni hotel tako plesati

kakor so Ogri godli. Naj plemeniti mož, ki je celo svoje življenje posvetil državi in cesarju, ki si je s svojimi vzornimi deli zapustil stalen spomenik, počiva v miru, avstrijski armadi pa Bog nakloni več enakih vojskovodij. — Velike slovesnosti so se vršile na *Angleškem* in sicer na suhem in na morju, ko je bival ondi nemški cesar Viljem, ki je obiskal svojo staro mater angleške kraljico Viktorijo. V posebni krasoti in mogočnosti se je kazala cesarju angleška mornarica. Kraljica je cesarja imenovala za častnega admirala svoje pomorske vojne. — Na *Francoskem* so imeli volitve glavnih svetovalecev v posameznih pokrajinah. General Bulanžé se je na sto krajih ponujal za svetovaleca, a so ga le na dobrih deset krajih izvolili. Sploh so republikanci obdržali za zdaj še večino, a katoliki so si pridobili blizo

30 novih sedežev. Tudi pri volitvah v zbornico poslancev upajo francoski katoliki, da bodo v mnogih krajih premagali svoje nasprotnike. — Na otoku *Kreti* so razmere vedno bolj zamotane: kristjani in mohamedani si stojé nasproti kot smrtni sovražniki in to sovražstvo podpihujejo skrivaj Grki. Kristijane na Kreti vodi neki Sifakas, ki jih navdušuje, da naj ne jenjajo poprej od svojih zahtev, dokler jim ne dovolijo, da se otok Kreta združi z grško zemljo. Nevarnost je tako velika, da kar čez noč lahko vzbruhne vstaja, ki bi znala nevarna postati evropskemu miru. — *Bolgari* bi tudi radi postali samostojni, a zdi se jim, da za to zdaj še ni prišel ugoden čas. — Na *Srbskem* imajo volitve v deželno skupščino, stranke so si zopet v laseh. Povsod torej negotova prihodnost.

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz ljubljanske okolice. Od vseh strani nam „Domoljub“ poroča, kolike nesreče zadevajo kmetско ljudstvo po Slovenskem. Tudi pri nas na ljubljanskem mahu je posebno hudo razsajala zadnja povodenj in naredila nepopisno veliko škodo. Že lansko leto smo imeli zaradi povodnji in toče zelo slabo letino, posebno žita nismo skoraj nič pridelali in zato smo se veselili, ko so letos poljski pridelki tako lepo kazali; toda zadnja voda nam je vzela popolno vse. Ajda, krompir, fižol, korenje, poglavitni naš pridelek, vse je uničila stoječa gorka voda, ki se je parila na vročem solncu. Ko se je voda po-

razgubila, nastal je vsled soparov silen smrad po močvirji. Živina nima kaj jesti, ker je paša vsa povaljana; prešiče, katerim nimamo nič pokladati, bi radi prodali, pa jih nikdo neče kupiti. Šote, katera Maharjem vrže kak goldinar, je na stotine centov odnesla seboj požrešna voda. Ljudem že sedaj primanjkuje živeža, in s strahom gledamo v prihodnost, kaj bo z nami po zimi, če Bog ne obudi dobrih sre, ki bi nam pomagala v stiski. Ker se zdaj pri nas že par let povodnji ponavljajo v veliko večji meri, kakor poprej, vidimo, da se bo treba nam izseliti, ako se ne bodo dela za izsuševanje močvirja zopet pričela.

Listek.

Nazaj domú!

Vsakemu blagemu človeku je globoko v srce ukoreninjena ljubezen do domovine, do domačega kraja, kjer mu je tekla zibelka, kjer so ga stariši učili prvih stopinj, kjer je preživel svoja blažena, otročja leta. To začutijo večkrat posebno oni, ki morda živé daleč od svoje domovine; ako „so“ tudi morda našli srečo med svetom in obogateli na tujem, ali če jih je prevladala strast, da so se izgubili med svetom, vedno ostanejo še navezani na svoj rojstni kraj in nepopisna čutila jim polnijo srce, ako po dolgem času zopet pred seboj zagledajo zvonik domače cerkve ali svojo domačo hišo.

Ni še mnogo let od tega, ko je po cesti proti mestecu K. na Slovenskem stopal počasnih korakov truden popotnik. Bilo je že proti večeru; solnce je že zahajalo za božjo milost in lep je bil v tem trenutku prizor, ki se je odpiral človeškim očem. Toda

našega popotnika ni to nič zanimalo; počasi je stopal po cesti, gledal neprestano v tla in mrmral pred seboj nerazumljive besede; zdelo se je, kakor bi bil ta človek sprt z Bogom in s celim svetom.

Naš znanec, recimo mu Milan, ni bil še star, imel je dobrih trideset let, a po njegovem obrazu soditi bil bi imel že blizo petdeset let. Obraz njegov je bil temen in oduren, čelo njegovo je bilo zago-relo; strasti, lakota, nered so mu prezgodnjo starost vtisnile na čelo. Oblečen je bil v staro, ponošeno obleko; s hoje in obličja bilo je videti, da se mu je včasih veliko bolje godilo.

Ko je bil popotnik že blizo mesteca, zazvonil je zvon iz cerkve v večerni mrak Ave Marijo; precej so se oglasili tudi zvonovi drugih bližnjih cerkv. Zvonov glasovi doneli so tudi Milanu na nšesi, znani so mu bili ti glasovi in videlo se je, kakor da bi mu budili neprijetne spomine iz davno preteklih časov, kmalu namreč popotnik obstane ter kakor zamaknen posluša zvonjenje; vsede se na kamen, zakrije svoj obraz z rokama in globoki vzdihljeji se

Iz Loke, 8. avgusta, 1889. Preteklo nedeljo je praznoval tukajšnji svet redek praznik: v Stari Loki je namreč pel sv. novo mašo č. g. Jernej Bogataj. Vže prejšnji dan so izraževali starološki fantje svojo radost o tem dogodku z prepogostnim pokanjem topičev, a v nedeljo so streljali, kakor bi bili Turka odgajali. Cel poldrug stot smodnika so požgali in popokali. Odlikovali so se tudi vrli mladeniči s tem, da so vsi vas odičili in okrasili z mnogobrojnimi mlaji in trobojnimi in drugovrstnimi zastavami. Bilo je vrh tega tudi vse polno na belej svili modro-rudeče vtkanih napisov s prav primernimi verzi n. pr. pred cerkvijo, pred dekanijo, poleg g. Dolenca hiše, okrog hladnice, kjer je bilo svatovanje itd. Ko so prišli gostje v lepo okrašeno cerkev, govoril je č. g. A. Medved, velenadarjeni kapelan šoštanjski, kateri se je pripeljal s Štajerskega, da prisustvuje veselemu prazniku svojega prijatelja — govoril je izvrsten govor, kako mora skrbeti duhovnik za „slavo Bogu na višavah“ in za „mir ljudem na zemlji“; s prav gauljivimi besedami obračal se je tudi k zbranim svatom, k bratom in sestram, posebno k materi in umrlemu očetu, a zlasti k g. novomašniku samemu.

Iz Zagorja, dne 10. avgusta. „V Zagorji je štrajk“ ste zadnjič poročali. Ne smete pa misliti, da bi bili delavci delo ustavili iz prevzetnosti ali da bi kljubovali. Pregovor pravi: „če se v vročo preveč tlači, počí“ in „kadar voda do vrha prikipi, izkipi“. Tako tudi tukaj. Tlačili so uboge trpine toliko časa, da so omagali. Pomisli. Za trdo delo 12 ur se jim je plačevalo 70—80 kr. Ali od teh moramo odračuniti 10—12 krajcarjev za olje, ki ga vsak „šiht“

v jami porabijo; 4 krajcarje za bratovsko blagajnico; posebej še za dinamit, popravo orodja itd. tako, da je le malo krajcarjev na dan ostalo. Vrh tega je moral jemati živež iz blagajniške zaloge. Tako se je zgodilo, da mnogi pri mesečnem obračunu že cele mesece, ja celo leto niso dobili nikakega beliča v roke! Kako pa je delo v jami, ti tega ne umeš. Na mnogih krajih je vročina 30, 36 do 40 gradov. Je-li potem čuda, da so se ubogi trpini ustavili?! Vse obravnave z delavci so bile do sedaj brezuspešne, ker so judje trdi, kakor o Kristusovem času.

Od Loke. Prva nedelja meseca avgusta je kmetu počitek. Tedaj se spravim k pisanju, kar nikakor nisem utegnil storiti med tednom. Kaj pa me takó žéne pisati? Oh, prežalni spomin preteklega tedna. Kdo bi bil mislil zadnjo nedeljo julija, da bo ona v resnici zadnja tudi v življenji blagega dušnega pastirja preč. g. Stanislava Šranc-a, župnika rešetškega? Saj so še ves dan, kakor navadno, vsa duhovska opravila zvesto in natančno opravili. Tudi v ponedeljek so še maševali, potem pa so se podali na podružnico pogledat cerkev, kjer so ravno delavci jeli véliki oltar popravljati in cerkev beliti. Ko pa pridejo v cerkev, jih začne močno boleti glava, torej se namenijo nekoliko počivat h ključarju, potem pa obljubijo delavcem, da se povrnejo v cerkev. Komaj so pa pol pota storili, ko jih oblije mrzel pôt in slabosti jih napadejo tako, da se zgrudijo; sicer še vstanejo, pa spet v drugo padejo. K sreči pride ravno kmet z živino in vozovi s polja se vračajoč. Povprašuje, kaj jim je, in ko mu povedó o napadu bolezni, prosijo ga, naj jim pomaga h ključarju. To so pa

izvijajo iz njegovih prs. — Kakó tudi ne? Te glasove je on poslušal kot otrok; to so glasovi, ki mu kličejo v spomin nedolžno njegovo mladost, ko so ga ti zvonovi še vabili k molitvi, vabili v cerkev; ti zvonovi so peli, ko je tudi on z drugimi otroci šel v slovesnem sprevodu v cerkev k prvemu sv. obhajilu, ti zvonovi so ga pozdravljali, ko je pozneje kot učenec iz šole dohajal na počitnice domu; ti glasovi mu izvajljajo iz ust vzdihljaj: oj blažena leta, detinski čas! — Toda od tedaj je že minulo več kakor deset let; toliko časa že ni slišal glasú iz domačega zvona, ko je hodil in brodil po svetu sam, tako sam!

Nobeden njegovih domačih ni vedel, v káko nesrečo je zabredel Milan vsled svoje lastne krivde. Kako bi si bil lahko dobil pošteno službo, ker je bil tako nadarjen in ker je imel tako skrbnega očeta. Dobro, da mu je mati že dolgo umrla, da ni videla, kako se je spozabil njen najdražji otrok. — Ali pač drugi domači še živé, kdo vé? Tako si je mislil, ko je vstal in se bližal svoji rojstni hiši. Kaj ga je

gnalo domu, sam ni vedel, a ni mu bilo več živeti na tujem.

Med tem se je že zmračilo, ko pride naš popotnik v mestne ulice. Kmalu obstane pred svojo rojstno hišo. Kolikor je mogel v mraku videti, bilo je pri hiši še vse pri starem. „Vse je še, kakor je bilo“, mrmrá sam s seboj. Kolikrat je brezskrben in vesel skakal in tekal čez prag iz hiše in v hišo, a danes se tako težko pripravi, da bi vstopil, a biti mora. Poskusi odpreti, a hiša je že zaprta, zato potrka na vrata. Kmalu pride hišna dekla ter odpre vrata; ko vidi tujca v slabi obleki pred seboj, seže urno v žep ter pomoli tujcu krajcar: mislila je, da je berač. A krajcar pade na tla in Milan reče dekli, da bi rad z domačimi govoril. — Kmalu na to pride priprosto, a ukusno opravljena ženska iz hiše ter pelje tujca v spodnjo sprejemno sobo. Milan vstopi in na vprašanje, kaj želi, ne more nič odgovoriti.

„Prosim“, pravi ženska, bila je domača hči, „povejte mi blagovoljno prav hitro, kaj želite, ker imam zgoraj nevarno bolnega očeta, kateri me ne

bile njih zadnje besede. Ves čas so odslej v neza-vesti bili do smrti ob polu najstih zvečer. Zastonj je bila vsa strežba in trud, jim pomagati. Naglo pošljejo po mašnika, ki jim podeli sv. olje, in po zdravnika, kateri pa ne more pomagati, da ne bi jih nemila smrtna kosa pokosila. Še pred polunočjo bili so — mrlič. Ta velika zguba je za vse farane zelo občutljiva; glasen jok med mrtvaškim govorom in pogrebom spričuje dovolj, kako so jih farani ljubili. Škoda zares skrbnega dušnega pastirja! Kakó so se trudili za blagor sebi izročenih duš! Kakó goreče in iskreno so priporočali grešnike milosti božji! Ne le ob nedeljah, temveč tudi vsak zapovedan praznik so imeli krščanski nauk (izjeme bi lahko naštel na prste ene roke), meseca maja vsak dan pridigovali. Koliko skrbi in časa so obrnili za poduk mladine! Skoro vsak otrok že zna brati in pisati — naučili so ga pokojni g. župnik. Zares ginljiva je bila vsako leto slovesnost prvega sv. obhajila. Pred in po zavžitji sv. zakramenta so s prisrčnim nagovorom mladini kazali, kako želijo vse ohraniti dobre in stanovite v krščanskem življenji; skrbljivo so drugim odrašenim v molitev priporočali svoje „ljubljenčke“. — V večnem spominu je pravični; ne boji se slabega slovesa. N. D.

Trstenik. Pri nas je dné 4. avgusta obhajal svojo novo mašo domačin gosp. Ivan Cudermann iz Babnega vrta. Ljudstva se je zbralo od vseh strani zelo veliko, pospeševalo je slovesnost posebno lepo vreme. Blagi domači gospod župnik je za to priliko prelepo ozaljšal župnijsko cerkev, ki sicer vedno lepa, se je ta dan kazala še v posebni krasoti. Cerkveni

govornik je v svojem govoru razvil poslušalcem staro in častljivo zastavo z napisom: Vse za vero, dom, cesarja! ter jih vnel, naj krepko in stanovitno stopajo za to zastavo v veselih in žalostnih urah duhovniki in verni, ker ta zastava vodi v zmago, v srečo časno in večno. Med drugimi odličnimi gosti opazili smo tudi blag. gosp. glavarja iz Kranja. — Gosp. novomašnika spremljal povsod blagoslov božji!

Dolenjsko, 12. avgusta. Pretečeno sredo razsajala je po krški dolini huda nevihta. Tudi toča je uničila po nekod vse poljske pridelke, kar jih je bilo sedaj še zunaj. Začetek nevihte slediti je v kopanjski fari, od tukaj obrnila se je v krško dolino, in je več ali manj škode naredila do Žužemberka. Največ škode je naredila pri začetku, tukaj je strla popolnoma vse. Silno debela in gosta je padala skoraj pol ure. Vse je pobelila, kupe ležalo jo je še drugi dan zvečer pod strehami, za nekim skednjem bilo jo je še četrty dan za cel voz na kupu. Otolčenih je bilo več ljudi po toči do krvi; ptičev, zajcev je veliko pokončala, pod eno samo hruško našli so 12 vrabev mrtvih. Dan po toči ni bilo v gozdu slišati nobenega ptiča, bili so deloma pobiti, deloma prepojeni po toči. Ni je nesreče brez sreče, tudi toča je nekaj dobrega storila, ker je pokončala sevéda z listjem in sadjem tudi gosenice, ki so končavale sadno drevje. Zadnja nevihta je za nas zopet priča, kako dober varuh pred točo je gozd. Natanko je opazovati, kako se je toča držala in iskala le goličav in ravnega obdelanega polja; kjer je pa gozd, ondaj je moč toče zmanjšana, ali celo odvezeta. Najbolj lepo obdelano in rodovitno polje za Krko je na

sme dolgo pogrešati.“ Ko tudi sedaj ne dobi nobene odgovora, marveč sliši le globoko zdihovanje, ozre se na nenavadnega tujca, prestraši se in vsklikne: „Milan, ali si res ti tukaj, da zopet pozdraviš svoje domače? Povej, ali si ti, ali se jaz le motim?“

„Ana, draga sestra moja, jaz, tvoj nesrečni brat, sem tukaj, ki pridem, da si izprosim pri svojih domačih odpuščanja in da potem v miru umrjem.“ Toda, pristavi ihteč, „kdo vé, ali me bodo pač moji sprejeli še v svojo sredo, ker so morali zaradi mene pretrpeti toliko britkosti.“

„Milan, dragi moj brat, ne govori tako; hvala Bogu, da si prišel, da si nam izpolnil naše edine želje. Oh, kako bodo oče veseli, da te pred svojo smrtjo še vidijo, saj so vsaki dan o tebi govorili, vsaki dan za svojega izgubljenega sina — molili. — Toda vstopi v sobo in vsedi se, kajti gotovo si truden vsled dolgega popotovanja. Žal mi je, da ti moram namreč sporočiti, da očeta ne bomo več dolgo imeli; prav torej, da prideš vsaj v zadnjih trenutkih njihovega življenja po očetov blagoslov.“

Milan stal je ves potrpt pred sestro; nobene besede ni mogel spregovoriti. Čutil je, da je morda posebno on kriv očetove prezgodnje smrti, ker mu je s svojo nerodnostjo napravljaval toliko britkosti.

„Ana, pravi Milan tiho, kaj méniš, ali bo mogel oče pozabiti, kar je bilo, ali bo hotel blagosloviti svojega nevrednega sina; skoro mi tega ni mogoče verjeti.“

„Ne govori tako, dragi Milan, saj poznaš očetovo dobro srce, in veš, da je vedno bilo za tvojo srečo. Toda, Milan, kaj ti je, tako si bled in reven? Ali si bolan?“

„Da, sestra, bolan sem, do smrti bolan. Komaj sem še zbral toliko moči, da sem prilezel do doma; hrepenenje po domu mi je dalo poslednjih moči, prenočišče mi bote pač preskrbeli, toda pred vsem bi rad videl svojega očeta.“

„Počakaj, ljubi moj, nekoliko časa, vse bom oskrbel, da se okrepeš; toda k očetu zdaj še ne smeš; ker oče nič ne vedó, da si tukaj in bi jim znalo nenadno veselje škodovati ter pospešiti njih

pol ure široko pobila, v hribe in gozde ni segala. Bati se nam je po tej prikazni, da se bodo take nesreče jele vedno bolj pogostoma oglašati; kajti grozno gospodarji sekira in žaga po naših gozdih, v malo letih ne bode drv niti za kurjavo. Pripovedujejo, da je pred sedemdesetimi leti na sv. Lovrenca dan bilo v tem kraju toliko toče, kakor letos. Ljudje so silno potrti, skrbijo jih, kje dobiti vsakdanjega kruha. To je huda šiba Božja; Bog nas varuj v prihodnje pred tacimi nesrečami.

Iz Ribnice. 6. avgusta. Sedmo in osmo pobinkošno nedeljo smo obhajali pri nas dve znameniti slavnosti. 28. julija obhajal je namreč naš rojak g. Ivan Pelc novo mašo. Dasi smo Ribničani (v ožjem pomenu) imeli v zadnjih 21 letih devet novih maš, smo bili vendar tudi te neizrečeno veseli, ker dobro vemo, da bode tudi sedanji g. novomašnik delal v čast božjo in v korist domovine, na veselje in ponos svojim rojakom. Pridigoval je pri novi maši znani govornik preč. g. kanonik Karol Klun o visokosti in častitljivosti duhovniškega stanu.

Enako lepa slavnost pa se je vršila 4. avgusta, ko so naš ljubljani g. dekan in častni kanonik Martin Skubic nenavadno veličastno obhajali zlato mašo.

V predvečer so oznanjali zvonovi in topiči veselje praznik. Tržanje so priredili gosp. zlatomašniku bakljado, domači kor, pomnožen po naših gg. bogoslovcih in dijakih, pa je zopet pred farovžem štiri krasne pesmi zapel. Vaščani so bili zažgali krog in krog doline po hribih kresove v dokaz posebne ljubezni in udanosti do preblagega duhovnega pastirja.

smrt. Treba, da ga počasi pripravim na to in mu povem, da si prišel. Pojdi med tem v svojo nekdanjo sobo, da se odpočiješ."

Truden se vsede v sobi na stol ter pogleda okrog sebe po sobi, kjer je preživel svoja dijaška leta na počitnicah. Vse je bilo še kakor nekdanj; knjige njegove so bile na svojem mestu, podobne po stenah visele so še iste, vse je bilo v starem redu, le on, le Milan je bil spremenjen, žalostno spremenjen. Kako vesel je prebival v tej sobi, kako brezskrben; s kolikim ponosom so gledali nanj njegovi domači, ker se je posebno dobro učil, kake upe so si delali za prihodnost; a sedaj je vse, kakor bi bila toča pokončala; brez upa prišel je domu in v sramoto je svojim domačim; te misli ga prevzemo s toliko silo, da se nehoté sklone pred posteljo na kolena in se britko razjoka: "Oh, zakaj sem poslušal jaz svoje hudobne tovariše in šel za njimi na kriva pota." Tako je vzdihoval nesrečni Milan ter se ozrl na steno, kjer je visela lepa Marijina podoba. Zdelo se mu je, da Marija še z enako ljubeznijo

Videli smo kresove na Vrhju, nad Sušjem, na Brinju, na Danskih lazih, pri sv. Ani, pri Seljanu itd.

Nekaj posebnega je bilo tudi to, da sta prišla dva sošolca g. dekana, tedaj tudi zlatomašnika, k ribniški slavnosti, namreč č. g. Anton Čibašek, župnik v pokoji v Ljubljani, in č. g. Fr. Arhar, beneficijant v pokoji v Repnjah. Maševala sta oba na tistem ob 6. uri zjutraj, naši bogoslovci so jima pa stregli.

Prav lepo se nam je zdelo, da so naši gg. duhovniki-rojaki, ki so v zadnjih 21 letih, odkar so g. Skubic pri nas, nove maše peli, poklonili pri tej priliki g. dekanu lepe mašne bukve. Izročil jih je v spremstvu gg. Jan. Lesarja in Jan. Pelca s primernim nagovorom g. dr. Jožef Lesar iz Ljubljane. Gg. duhovniki službujoči v dekanatu pa so jim darovali dragocen prstan, kakoršnega nosijo kanoniki.

Sv. opravilo so služili zlatomašnik, ki so še popolnoma čili in krepki na duhu in telesu, ob 10. uri. Videli smo pri altarju blizu 40 gg. duhovnikov, mej temi č. gg. kanonika Luko Jerana in Karola Kluna. Pridigal je gosp. Jeran o duhovnih pastirjih, posebej še z ozirom na g. slavljenca, ki je deloval 23 let med Belimi Kranjci, 6 let v Kočevju in 21 let med Ribničani.

K slavnosti je bilo povabljenih tudi nekaj naših odličnjakov svetnega stanu, tako: g. graščak Dorko Rudež, g. okrajni glavar dr. Toman, g. sodnik Višnikar itd.

Po cerkveni slovesnosti je gostoljubni g. zlatomašnik pogostil povabljenec. Napivalo se je sv. Očetu

nanj gleda, kakor nekdanj v mladih letih. "Morda bo vendar še vse se obrnilo na dobro", s to mislijo se potolaži in zaspi utrujen od dolgega pota.

Drugo jutro je težko pričakovala Ana, kdaj da bo Milan prišel iz svoje sobe k zajuterku; ker ga le dolgo ni bilo, gre tiho v njegovo sobo; toda zelo se prestraši, ko zagleda Milana vsega bledega in prepadenega. Pomoli ji roko nasproti rekoč: "Draga moja, jaz se ne morem sam vzdigniti, prosim, pomagaj mi, zelo mi je slabo, skoro, da ne bom več zapustil postelje."

"Dobra postrežba upam, da bo še vse poravnala", pravi Ana, "toda pred vsem se nekoliko okrepčaj z dobro juho, med tem pa dojde zdravnik k očetu, ki bo tudi tebi v pomoč. Očetu sem že tudi dopovedala, da si se vrnil domov; obraz se jim je spremenil in solze veselja so se jim prikazale v očeh, ko sem jim naznanila to novico."

"Prosim te, pomagaj mi, da grem pred očeta, pravi Milan, vem, da mi prej ne bo dobro, dokler pri očetu ne izprosim odpuščanja."

papežu, presvitl. cesarju, prevzv. g. knezoškofu in seveda največ g. slavljenču. Hvalili so razni odlični govorniki g. dekanovo delovanje v cerkvi in v šoli, naštevati njegove zasluge za ribniško faro, za dijake itd., povzdigovali njegovo rodoljubnost in gostoljubnost. Naj posebej omenim, kar je povdarjal gosp. okrajni glavar, da si je g. slavljenec stekel obilo zaslug na šolskem polju že v času, ko so bile naše sedanje šole še v plenicah, da deluje vspešno že od l. 1870 v okr. šolskem svetu itd.

Došlo je g. slavljenču premnogo pisem in 27 telegramov. Zadnji so se med obedom prečitali. Veliko veselje je vzbudil telegram g. knezoškofa, glaseč se: „Čestitam s pristrčno željo, da Vas Vsegamogočni ohrani še dolgo na korist Ribničanom, v veselje in čast škofije.“

Bog daj g. zlatomašniku vsaj še toliko let, da bi duševno in telesno krepki praznovali tudi biserno sv. mašo! V treh letih, tako upamo, jo bodo slavili g. dekanov stric č. g. Jožef Skubic, ki pri nas v zasluženem pokoji živé. Bog daj!

Iz Zaplane nad Vrhniko, dné 3. avgusta. Dan 29. jul. t. l. ostane nam Zaplanincem nepozabljen. Imeli smo namreč ta dan škofovo obiskanje in delitev sv. birme. Ako povem, da v naši župniji ni bilo sv. birme že nad 60 let, lahko umejete, da smo slovesnega dneva težko in željno pričakovali. Zato smo pa tudi storili vse, kar smo mogli, da smo milostnega knezoškofa dostojno in častno sprejeli. Napravili smo štiri slavicloke s zastavami in venci obilo okrašene in s primernimi napisi, v katerih smo kazali svojo udanost in ljubezen do Prevzvišenega in

svoje srčno veselje radi njegovega prihoda. Zbralo se je 11 gg. duhovnikov, ki so stregli milostnemu knezoškofu pri sv. opravi. Otrók je bilo birmanih 63. Pri izpraševanju iz krščanskega nauka so otroci dobro odgovarjali, kar so tudi Milostljivi v svojem cerkvenem govoru pohvalno omenili. Sploh so svetli knez kazali s svojim prijaznim obrazom, da so zadovoljni s stanjem naše župnije in z vso našo pripravo za imenitno slovesnost. Po obedu pohiteli so na „Ulogo“, naš hrib nad cerkvijo, kjer je lep razgled proti beli Ljubljani in od koder se vidi nad 50 cerkvá. Potem so se odpeljali Prevzvišeni od nas v Rovte. Prijetne ure njih bivanja med nami minile so kakor bi miglile. Zapustili so nas prelubeznjivi naš višji pastir in zopet smo sami, milost sv. Duha pa in lepi naku, ki so nam jih Prevzvišeni na leci dajali, živé naj krepko med nami.

Letina letos tudi pri nas ne bo kaj prida. Prej je škodila dokaj huda suša in potem deževje in silni nalivi. Vendar, ako pogledamo koliko škode je napravila nevihta, voda in strela po drugih krajih, zahvaliti moramo Boga, da nas je obvaroval še večjih nesreč. — Najhujše je to, da nam je začel gnjiti krompir, ki je poglavitni naš živež.

Celjski okraj. Deželni zbor štajarski je sklenil postaviti, naj bi se za uboge potovalce ustanovile oskrbovalnice, t. j. hiše, kjer bi „vandravci“ dobivali stanovanje in živež za nekoliko časa, da bi ne beračili po hišah. Občine morajo pripraviti dotično poslopje, druge stroške prevzela je okrajna in pa deželna blagajnica, a nekaj bodo potniki sami odškodovali s primernim delom. Take oskrbovalnice bi

V veliki, okusno opravljeni sobi ležal je star mož na postelji; na velem obrazu brala se mu je huda bolezen, srebrno-beli lasje so pokrivali njegovo glavo, bil je to častitljiv starček, oče našega Milana, ki je vso svojo skrb obračal na dobro vzgojo otrók, a eden izmed njih se mu je izgubil in mu prizadel največ žalosti v življenju.

V to sobo stopi Milan oprt na svojo sestro. Ko starček zagleda sina pred seboj, sklone se na postelji po koncu ter podá roko Milanu, rekoč: „Sedaj rad umrjem; edino tebe, Milan, čakal sem še na svetu, da ti odpustim in ti naročim, da kakor si se vrnil na dom svojega očeta, vrni se tudi na dom svojega nebeškega Očeta, v katerem si tako vesel prebival v svoji nedolžni mladosti.“ — Milan ni mogel do besede, ihtel in jokal je kakor otrok, slednjič vendar vzdihne: „Odpustite, oče, svojemu nevrednemu sinu, pozabite, kar je bilo in blagoslovite me, da tudi jaz v miru umrjem.“

Bolnik stegne svojo tresočo roko ter jo položi na glavo klečečega Milana, rekoč: V veselju, katero

vživam ta trenotek, pozabljeno je vse, kar je bilo, vsprejmi torej blagoslov svojega umirajočega očeta in njegov poslednji opomin, da se spraviš zopet s svojim Bogom, katerega si zapeljan pozabil v dnevih svoje mladosti. Sedaj veš, da sem imel prav, ko sem te svaril pred slabimi tovariši, sedaj spoznaš, zakaj sem ti trgal iz rok pohujšljive knjige, iz teh si ti srkal strup v srce, ki mori tebe in mene. Popravi, kar se še dá popraviti, da v miru umrje tvoj oče.“

„Oh oče, ne umreti, da bote videli, kako vaš sin popravlja zmote svoje mladosti“, pravi Milan, a želja njegova se ni izpolnila, v istem trenutku pogleda namreč oče še enkrat njega in sestro, upre svoj pogled v križ in — ugasne.

* * *
Kmalu za očetom so pokopali tudi Milana, prepoznala je bila zdravniška pomoč. Užaljena sestra Ana pa se je tolažila z upanjem, da se Milan in oče radujeta neminljive sreče v Bogu; tje je hrepenelo tudi srce blage Ane, ki si je z radodarnostjo do ubogih pripravljala pot k Bogu in svojim domačim.

morali odpreti že meseca julija letos; po celem deželi jih je določeno 162, na Spodnji Štajar jih pride 59 in izmed teh za okraj Celjski 14 v sledečih občinah: Celje, Šmarje, Loka, Sv. Jurij ob železnici, Novacerkev, Vitanje, Ljubno, Gornjigrad, Solčava, Vranska, Braslovče, Sv. Peter pri Žalcu, Laškitrg, Trbovlje. Potniki so dosedaj nadlegovali praviloma samo premožnejše hiše, zanaprej bo pa moral vsaki davkoplačevalec prilagati v davkarnici v podobi okrajnih in deželni doklad. Bodi še povedano, da je naš deželni zbor v Gradcu po večini poslancev „liberalnega“ duha.

Sv. Lenart v Slovenskih Goricah. Prečastiti gospod Jurij Tutek, častni kanonik in župnik okrajni, so dne 28. julija slovesno slavili petdesetletnico svojega duhovništva. Oni so izmed slovensko-štajarskih duhovnikov za letos jedini zlatomašnik, s starejšimi gospodi vred jih je pa skupaj 17. Najmlajšemu zlatomašniku je zibelka tekla pri sv. Križu blizu Ljutomera. V istej fari so doma tudi prevzvišeni gospod knezoškof Ljubljanski dr. Jakob Missia pak njihov brat Anton, dosluženi župnik Lebringski, potem p. n. gospodje: kanonik dr. Križanič v Mariboru, zlatomašnik Magdič na Pésnici, član „Družbe Jezusove“ dr. Slavič v Bosni, župniki: Golinar na Veljki, Slavič pri sv. Ani nad Rádgono, Júreš pri Gleichenbergu, Kralj v Puščavi, kapelani: Bohanec pri sv. Lenartu, Stuhéc na Bizeljskem, Slavič pri Velikinedelji, Ostre v Cirkovicah, Šálamon v Ptuji, administrator Rákuša v Senjski škofiji, isto tako nedavno še v možkeji dóbi umrli župnik Stuhéc v Ladislavu na Hrvatskem. Fara sv. Križ šteje okoli 4000 prebivalcev.

Koroška. V Celovcu prav dobro napreduje „hranilno in posojilno društvo“, ki je začelo delovati dne 15. julija. Vedno pristopajo novi združniki posebnito zato, ker bodo tukaj dobivali posojila brez težav in posebnih troškov. V Vetrinju je bil tovarnar Moro odlikovan od cesarja s križem Franc-Jozefovega reda; sam deželni predsednik mu je zročil to novo čast in prav po nepotrebnem tudi Slovence vmešaval v svoj govor; seveda se jih ni prijazno spominjal. — Liberalni listi na Koroškem vedno upijejo, da ne bo prej miru, dokler vsi „Kranjci“ ne poberó svojih kopit in odidejo iz dežele, mi pa pravimo, da toliko časa ne bo pokoja, dokler bodo pruski hujskači in brezverski kričači imeli v deželi prvo besedo, da bodo Slovence z vso silo pritiskali na steno. — Občni zbor podružnice Ciril Metodove za Št. Kancijan in okolico se je posebno dobro obnesel v Mlinčah pri „Vrapniku“. Čez 300 ljudi je z veseljem poslušalo lepe govore na tej slovesnosti; pristopilo je blizo sto novih udov. — V latinskih šolah v Beljaku je bilo v zadnjem šolskem

letu 155 Nemcev in le 21 Slovencev. Čudno! — Na sv. Višarjih so slovesno praznovali god sv. Cirila in Metoda, k temu je mnogo pripomogel vrli žabniški župan, ki je nalašč ta dan prišel na goro z domačimi pevkami.

Štajarsko. Deželni odbor je razpisane službe zdravniške za zdaj podelil tako-le: dr. Spesič pride v Središče, dr. Žižek v Vojnik, dr. Šlander v Mozirje, dr. Havelka k sv. Lovrencu ob Pohorji. — Večina gospodov, ki delajo priprave za deželno razstavo v Gradcu leta 1890, je sklenila, da slovenskim Štajarcem ne bodo dopisovali in jih vabili s pomočjo slovenskega jezika. Cesarska gosposka je samonemškim gospodom naznanila: ako svojega sklepa ne prekličejo, ne bode k razstavi prišla nobena oseba cesarjeve rodbine, iz državne blagajnice ne bodo dobili nobene podpore, a razstava se ne bo mogla imenovati „deželna“, ampak le „krajevna“ ali „regionalna“ za nemški del Štajara. Ekstranemški gospodje so prvotni sklep že preklicali in bodo Slovincem pisali slovenski. Na Štajarskem živi okoli 700.000 Nemcev in 400.000 Slovencev. — Pri volitvah v okrajno zastopništvo v Mariboru so „liberalci“ na vrh spravili svoje ljudi. Za okrajni zastop v Slovenjibistrici pa „Nemci“ niso imeli sreče, spodbili so jim jo zavedni kmetje in veleposestniki ter bodo zanaprej v okraju gospodarili domačini Slovenci. — Na gimnaziji v Celji je v preteklem šolskem letu bilo 297 učencev, med njimi 171 Slovencev in 122 Nemcev. Da zadnji niso vsi Nemci, to se razumeva samo ob sebi. Vzglede: Pisalec teh vrstic ima soseda slovenske korenine, ki pa zna nekoliko nemški, in so vsled tega njegovi otroci po šolah za „Nemce“ zapisani. Druga soseda dopisnikovega sta obiskala dva učenca; oče in mati ne znata nemški, a v meščanski šoli v Celji sta otroka bila kot „Nemca“ zapisana. Tako pri nas „Nemce“ delajo. — Od Žalca: V cerkvi v Petrovčah so v noči do 29. julija tatinke tace pobrale denar in pograbile nekatere dragocenosti. — V Gotovljah je vihar z neke hiše streho posadil na cesto. — V Novemkloštru je strela udarila v gospodarstveno poslopje pri Pintarju in usmrtila dve kravi, ob enem omotila je gospodarjevega sinčka in pa hčer, ki je bila kravo molzla. — Po neprevidnosti je z brvi padel v potok in se vtopil desetletni Anton Curič v Pivoli pri Mariboru. — Tik Mahrenberga se je v vodi kopal in smrt našel črevljarski pomočnik Klema. — V Tépini pri Konjicah je v vodo padla in utonila štiriletna rejenka Einfaltova. — Dninar Šáfarič v Središču se je kopal in po nesreči vtopil. — Liza Drobež iz Starevesi pri Brežicah je svoje mladoorojeno dete dne 23. julija zadušila, potem z nožem razkosala in v vodo vrgla. Pravica jo je hitro dobila v roke. — Strela umorila

je Franco Karlinovo v Brézovcu blizu Rogatca. — Delavci v Hrastniku, Trbovlji in po sosedstvu so ustavili delo ter zahtevali višje plačilo; nekoliko se

jim je vstreglo. Tudi na Zgornjem Štajarskem so si siromaki rudarji s kujanjem pridobili boljši zaslužek.

Cerkev in šola.

Občni zbor Ciril-Methodove družbe na Bledu.

Dné 8. avgusta se je zbralo od blizo in daleč: iz Kranjske, Koroške, Štajarja in Primorja mnogo prijateljev slovenske šole, da poizvedó, kako je družba Ciril-Methodova delovala in napredovala v preteklem letu. Posebno zanimivo je bilo poročilo vrlega družbinega tajnika gosp. A. Žlogarja; iz tega je bilo videti, da je družba s skromnimi svojimi dohodki storila prav mnogo v korist domači šoli, posebno s tem, ker je zasnovala v Trstu prvo in edino slovensko šolo in tudi na Štajarskem in Koroškem podpirala trude in napore v korist slovenskemu šolstvu. Posebno tehtne so bile besede njegove, s katerimi je povdarjal, da katoliškim Slovencem ugaja edino le katoliška, slovenska šola in da se nam je za tako šolo boriti vsem z združenimi močmi, ker le iz te šole prihajali bodo dobri kristijani, zavedni Slovenci in zvesti državljani. — Pred zborovanjem je bila na otoku slovesna sv. maša, katero je peval ondotni preč. dekan gosp. Razboršek. Po zborovanji bilo je skupno kosilo, pri katerem so se čule raznovrstne napitnice. Ves čas je vladala med društveniki lepa sloga in razni govorniki so obžalovali zadnje prepire na Slovenskem, posebno v Ljubljani, ter izražali željo, naj se tudi sploh vrne lepi mir med Slovence. To željo ima gotovo vsak pravi rodoljub, a izpolnila se bo ta želja le tedaj, ko se bodo vsi naši časnikarji postavili v svojem javnem delovanju, pisanju in govorjenju na tisto podlago, na kateri v lepem miru deluje družba Ciril-Methodova, namreč na katoliško-narodno podlago. — Ko se to zgodi, potem bo med Slovenci mir; dokler se pa surovo in brezvestno ruje zoper vero, cerkev in duhovnike, dokler nekateri naši časniki smešijo, kar je katoliškim Slovencem najsvetejše, namreč resnice sv. vere, za katere smo pripravljeni umreti, dotlej ne bo miru in ga ne sme biti, ker tak mir bi bil narodova smrt. — Slaveč spomin sv. Cirila in Metoda, ne pozabimo Slovenci, da sta se ta blagovestnika za razširjevanje in utrjevanje katoliške vere in življenja po veri posluževala narodnih pripomočkov, domače govorce in domačega pisma. Ta namen bodi nam vsem svet, o sredstvih potem ne bo nobenega prepira. Oni torej, ki so se v besedi, v pismu in v dejanju izneverili naši zastavi: vse za vero, dom, cesarja! ti naj nehajo delati nemir, naj se vrnejo

pod staro in častitljivo našo zastavo in — mirna bo Slovenska!

Cerkev in njeni sovražniki.

(Dalje.)

Drugi namen prostozidarjev, najhujših sovražnikov katoliški cerkvi je: Šolo popolno ločiti od cerkve. — Vsakdo namreč dobro vé, da kakoršna je mladina, taka bo tudi prihodnost; zato je omenil Leon XIII. sam pri neki priliki, da je šola bojno polje, na katerem se bo odločilo ali bo človeštvo v prihodnosti verno ali brezversko. Zato prostozidarji obračajo svojo poglavitno skrb na to, da dobijo polagoma šole po vseh deželah in državah v svojo oblast. Po nekod se jim je to že popolno obneslo. Na Francoskem in na Laškem prav posebno gospodarijo v šolah. Šolske knjige so tako pisane, da jih sme rabiti vsak učenec, naj je katoliške, ali židovske ali katere druge vere; o Bogu, stvarniku in Odrešeniku našem nikjer nobene besede, duhovnik nima v šoli nič govoriti, včasih mu popolno vrata zapró, kakor na Francoskem, včasih pa mu dovolijo, da smé eno ali dve uri na teden v šoli podučevati o verskih resnicah, a kar on zida, pode-rejo učitelji, ki mnogokratno otrokom pripovedujejo, da to ni res, kar jih katehet uči. — Pri nas v Avstriji in posebno na Slovenskem ni še tako hudo, ker nimajo brezverci popolno vse oblasti v svojih rokah, hvala Bogu zato in pa našemu vernemu vladarju. Vendar tudi v Avstriji so prostozidarji z novimi šolskimi postavami pred 20 leti pridobili pri šolah velik vpliv in važno, pogosto odločilno besedo. Zato se pa trudijo pošteni katoliški poslanci, da bi se te postave odstranile, da bi prišla zopet v veljavo verska šola, ki je zato prostozidarjem in njih zapeljanim prijateljem najhujši trn v peti. — Žalibog moramo reči, da bo treba še mnogo bojev, predno katoličani dobimo katoliške šole, ker sovražnik je pri nas sicer skrit, a zato toliko močnejši in nevarnejši. Pri nas na Slovenskem upamo, da se bo složnemu in dobrohotnemu delovanju gg. učiteljev in katehetov, kakor večinoma dozda tudi v prihodnje zahvaliti, da bode te cerkev in šola zjedinjene delovale v korist države in cerkve, in v blagor nedolžnih šolskih otrok tudi do tedaj, dokler se ugodno za katolike postavno ne reši šolsko vprašanje.

Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji. C. g. Mihael Horvat, župnik v Sp. Idriji, je imenovan župnik v Catežu pri Krškem, v Sp. Idrijo pa pride za župnika č. g. Janez Juvan, beneficijant in katehet v Idriji. — Faro Dovje je dobil č. g. Jakob Aljaž, župnik na Dobravi pri Kropi, faro Čemšenik pa č. g. Jakob Tomelj, župnik ambruski. — Č. g. Anton Krainer, Kozlerjev beneficijant v Kočevji, postal je ravno tam prvi kapelan. Na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Andrej Plečnik. — Nastavljeni so še kot kapelani naslednji novomašniki, oziroma semeniški duhovniki, č. g.: Leopold Rihar v Križu pri Trziču, Franc Košir v Šentpetru pri Novem mestu, Franc Lakmajer kot drugi v Hrenovicah, Anton Bojanec v Šentjuri pod Kumom, Ivan Zupan v Vipavi, Franc Hiersche v Planini in Ivan Mauring v Mokronogu. — Č. g. diakon Alojzij Železny hode v soboto v mašnika posvečen ter pojde potem za kapelana v Srednjo vas v Bohinju. — Nastavljeni so semeniški presbiterji č. g.: A. Jemec kot kapelan v Senožeh, Jožef Gregorič kot kapelan v Višnjo Goro, F. Avsec kot kapelan v Metliki in F. Rozman, deficitent, kot kapelan v Knežak. — **Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.** Župnijo sv. Martina v Ponikvi je dobil č. g. M. Vrečko, župnik v Jur-

klostru, in č. g. J. Zupančič oskrbnitvo župnije sv. Ožbalta pri Dravi. Č. g. J. Kitak, župnik pri sv. Ožbaltu, je prestopil k oo. lazaristom v Celji. Premesčeni so č. g.: Miloš Šmid iz Starega trga v Skale, Jos. Špende iz Skal k sv. Pavlu pri Bolški, Jos. Kranjec iz Pišec k sv. Petru pod sv. Gorami, J. Kočevar iz Kostivnice v Konjice, J. Kozinec od sv. Križa pri Slatini v Kostivnico, M. Skrbec iz Konjic k sv. Križu. Nameščeni so novomašniki: J. Bogataj pri sv. Jakobu v Dolu, Jos. Cerjak v Pišecah, Iv. Munda pri sv. Martinu na Pohorji, Fr. Ogrizek pri sv. Jurji na južni železnici, J. Rotner v Šmarji. — **Duhovniške premembe v tržaški škofiji.** Č. g. Iv. Ivančič, ki je nedavno v Rimu postal doktor cerkvenega prava, je imenovan za tajnika škofijske kurije. Č. g. kapelan Fr. Nachtigall pojde v Podgorje, č. g. J. Pipan iz Lovrane v Šterno. — Novomašnik č. g. Just Filipič k sv. Križu v Grašiču; novomašnik č. g. A. Vascotto v Umago. — **V krški škofiji:** Zlato mašo sta obhajala č. g.: Jan. Černic v samostanski cerkvi pri Elizabetinkah v Celovcu in Kosier v farni cerkvi v Trgu. — Faro Žihpolje je dobil č. g. Ig. Robas, č. g. Jan. Sirnik faro Dvor in č. g. Val. Matevžič faro Vetrinje.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Nabiranje mravljinjih jajec. Velike rudeče gozdne mravlje, ki dajo največ „mravljinjih jajec“, napravijo si skupno stanovanje, kopičasto gnjezdo, skupaj zneseno iz iverja, listja, jelovih igel, peska, prsti in trhlenega drobiža. Ta kopica ima znotraj mnogo hodišč in votlin. V sredo tega kupa nasade zalego. Iz ličink nastali mešički so tista „mravljinja jajca“, katere nabiraleci po mravljiščih nabirajo. Za to delo potrebuje nabiralec 1 močno železno žlico in 1 vrečo. S žlico odstrani najprej zgornje pokrivale mravljišča, da pride do mešičkov, katere potem z gnjezdom in mravljami vred pozajame in v vrečo vrže. Potem kup zopet skrbno pokrije in mravlje opravljajo svoje delo marljivo naprej. Pri prav toplem vremenu leže mešički globlje v kupu, pri hladnejšem pa višje zgoraj. Ko spravi nabiralec mešičke iz večjih mravljišč v svojo vrečo, tedaj se začne njegovo glavno delo. Izbrati mora namreč mešičke iz smetij in odstraniti mravlje. Ko bi moral mož to delo sam opravljati, bilo bi jako težavno in zamudno, in jajca bi imela tako visoko ceno, da bi je pač malokdo kupil. To imenitno opravilo pa morajo mravlje same storiti. Mravlje imajo namreč navado, da skušajo vselej, kader se jim mravljišče razruši, najprej svojo zalego v varen kraj spraviti in te navade se nabiralec rad posluži v svoje namene, in sicer tako-le. Poišče si najprej v gozdu prost pa senčnat kraj, izkoplje s svojo žlico na 2—3 metre širokem okroglem prostoru neškaste jamice v zemljo, ter je pokrije z jelovimi vejicami. V sredo tega kroga raztrese potem vse, kar ima v

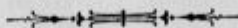
vreči, ter razkoplje s žlico. Mravlje, ki so zraven, hočejo najprej svoje mešičke na varen kraj spraviti. Vsaka popade s svojimi čeljustmi mešiček, ter ga odnese in skrije v jedno pokritih jamic. To delajo toliko časa, dokler niso vsi mešički v jamicah. Male rudeče mravlje ne nesó svojih mešičkov precej v jamice, ampak je zberó najprej na majhne kupčke, kasneje še-le je prenesó v jamice, te delajo tedaj bolj počasno. Pri toplem vremenu in če imajo dovolj tvarine, znesó mravlje v eni uri do 8 litrov čistih mešičkov skupaj. Če solnce pripeka, postanejo léne, zato naj bo prostor obsenčen. Kadar so vsi mešički izbrani, se vejice odstranijo, mešički s žlico pozajamejo ter s pomočjo kakega sita in volnenega prta očistijo peska in še držečih se mravelj. Ti mešički se potem z vročino umoré ter rabijo za pitanje žužkojedih ptic-pevk. — Vsaki 14 dnij se mravljišče zopet lahko izprazni, ker se čisto mlada zalega varuje in pusti v kupu.

Razpošiljanje živih rakov. Živi raki razpošiljajo se najložje v zaprtih posodah, iste morajo imeti zračne luknice. Polože se med sveže (frišne) koprive in vsaka vrsta se nekoliko z vodo pokropi.

Kdor hoče kumare do božiča sveže ohraniti, ravna naj tako-le. Izberó naj se najlepše in najpopolnejše ter skrbi naj se zlasti za to, da se prav tik trte odtrgajo ali odrežejo, da pecelj zraven ostane in se morejo kasneje nanj obesiti. Potem očistijo se kumare v hladni vodi prav skrbno s kako mehko krtačo vse nesnage ter se osuše. Nato se na-

mažejo z beljakom tako, da se noben del ne zgreši. Beljak napravi nepredorno kožo, ki zrak zadržuje. Te kumare se nekoliko osuše ter se obesijo v kakem suhem prostoru za niti, ki so pritrjene za peclje. Kadar se rabijo, se olupijo in beljak se tako s kožo vred odstrani. Okus je izvrsten.

Móčnih črvov zarediti. Vzame se velik lonec ali tudi steklena posoda, vanjo se položi nekoliko kvasu, po vrhu se natrese moke, čez to se položi pola namočenega pivnega papirja, dene se noter 10 do 12 móčnih črvov, posoda se zaveže in postavi na topel kraj (po zimi za peč). V štirih tednih se zaredi tako na tisoče móčnih črvov in opazi se zraven tudi mnogo črnih hroščev. Móčni črvi se dobé navadno pri pekih.

Razne vesti.

(Procesija k sv. Roku v Dravljah) pojde v ponedeljek t. j. 19. avg. iz Ljubljane. Odhod je ob štirih zjutraj iz cerkve sv. Jakoba. Pri frančiškanski cerkvi pridružili se bodo romarji iz spodnjega dela mesta. Sprevod bode vodil č. g. šentjakovski župnik Ivan Rozman; kratek nagovor romarjem imel bode pa č. g. kapelan A. Karlin.

(„Krščanski detoljub“.) Lista za krščansko vzgojo in rešitev mladine, ki ga izdaja g. A. Kržič izšel je drugi zvezek z raznovrstnim podučnim in mikavnim berilom; priložena je temu zvezku priloga, ki pojasnjuje otrokom pa tudi odraslim, kako obuditi pravo kesanje. Ker list s svojo vsebino sam sebe priporoča, nam je le z veseljem opomniti, da kakor je razvidno iz poročila, število detoljubov vedno rase ter je upati, da se to koristno podjetje za trdno vkorenini med našim ljudstvom. Kdor si ta listič naroči, podpira ob enem ubogo in zapuščeno mladino.

(Z Záplaza) se nam poroča, da bode ondi veliki romarski shod dné 15. in 16. avgusta.

(V Celji) je „Slovensko pevsko društvo“, ki ima svoj sedež v Ptui, obhajalo veliki zbor. S Štajarskega, Koroškega, Kranjskega, Primorskega, Hrvatskega itd. prišli so prijatelji slovenske pesmi. Samo pevcev bilo je 170, pevk pa 60. Pomagala je tudi vojaška godba iz Ljubljane. Zbrali so se v slovenski čitalnici.

(Umrl) je v Varašdinu gosp. Francelj, dosluženi profesor. Sedanjí pokojnik bil je doma v Poljčanah in je v Celovcu dovršil štiri razrede bogoslovja, potem se je šel pripravljat za učitelja na realki in gimnaziji. Za hrvatske kmete ustanovil in pisal je časnik „Prijatelj“. — Na Hrvatskem je svojo blago dušo izdihnil, kakor čujemo, tudi g. Streer, dosluženi profesor. Ta je bil rodóm Čehoslován; služboval je v Varašdinu in Oseku. Ob počitnicah je rad bival na

Amerikanski mlini. Največji mlin na svetu je v „Minneapolis“; ta more v 24 urah 584, železničnih vóz, vsacega po 200 centov z moko napolniti. V celem mestu Minneapolis nahaja se 27 mlinov, ki nameljejo vsak dan 3,165.000 kilogramov. V 24. urah prav lahko 317 vóz z moko napolnijo. Prvi električni mlin se nahaja v Laramimu, Wyoming; na dan zmelje 170 centov. V nekem malem mlinu na pár v okraju Washington, kjer je oglje zelo drago in za otrobe malokdo vpraša, kurijo celo z otrobi. Ta mlin melje že 8 do 9 mesecev in nima s svojo nenavadno kurjavo nikakih posebnih težav. Veliki mlinarji Minneapoliski so pred leti otrobe kar v reko spuščali, ker so pri moki dovolj zaslužili. A sedaj se mlinarska obrt prav vsled otrobov izplačuje.

Murskem polju, kjer si je pri Rádencih bil našel ljubeznjivo tovarišico Slovenko. On je dvakrat s Češkega potoval pešice, ne da bi stopal po zemlji, kjer bivajo Nemci ali Madjari. Hodil je namreč po Ogerskem blizu meje Avstrijske in Štajarske, a tukaj bivajo Slovani: Slovaki, proti jugu železno-županijski Hrvati, in dalje proti Radgoni prekmurski Slovenci.

(Jud — slepar). V Kalksburgu se je nedavno mudil nadvojvoda Albrecht na popotovanju dva dni v neki gostilnici. Gospodar je bil jud, ki mu je za ta dva dneva računil 1800 gld. reci tisoč osem sto goldinarjev. — To je judovska nesramnost. Vojaški poveljnik je vsled tega ukazal, da ne sme nobeden vojak v to gostilno in da leto in dan na vrtu te gostilne ne sme igrati vojaška godba. Vidi se, da obresti od glavnice ne bodo visoke; prav mu je, sleparju.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napísov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so oljnaté barve
v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah. (14)

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

Na najnovejši in najboljši način
umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne operacije. — od-
stranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu,
I. nadstropje. (17)

Loterijske srečke.

Trst	10. avgusta:	36,	18,	64,	82,	27.
Ljubljana	10. avgusta:	55,	31,	60,	63,	33.
Gradec	3. avgusta:	28,	83,	81,	7,	35.
Dunaj	3. avgusta:	89,	71,	62,	49,	24.
Brno	7. avgusta:	55,	18,	36,	26,	85.
Praga	31. julija:	27,	28,	61,	86,	66.

Listnica opraviščena.

G. A. L. v T.: Za pretečeno leto plačano, za to še nič.
G. J. S. v P.: Mi pošiljamo vselej, a na Češko je dolga
pot; poprašajte na pošti.

**Prihodna številka „DOMOLIUBA“ izide dan
5. septembra.**

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje,
vodenica in kronična driska zdravi se najvspešneje s **PICCO-**

Varstvena znamka.

**LIEVO „ESENCO ZA ŽE-
LODEC“**, koja je tudi iz-
vrstno sredstvo proti glistam.
Pošilja jo izdelovatelj lekar-
nar **GABRIEL PICCOLI** v
Ljubljani (na Dunajski
cesti) proti poštnemu po-
vzetju.

Dobiva se pa razven pri
izdelovatelju lekarju **PICCO-**
LI-ju „pri Angelu“ v Ljubljani
po 10 kr., tudi še pri le-
karju **Rizzoli**-ju v Rudol-
fovem in skoraj po vseh le-
karnah na Primorskem, Tirol-
skem, Koroškem, Štajerskem
in v Dalmaciji in sicer po
15 kr. steklenica. (7)

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, dru-
štvom, trgovcem, občinskim uradom
in slav. občinstvu za vsakovrstna v
tiskarsko stroko spadajoča naročila.

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo
patent Lerch & Seidl,

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s
slepiciami, od najpreprostejših do najelegantnejših,
priporoča najstarša in največja

tovarna za peči in lončene izdelke
na Kranjskem

Avgust Drelse

v Ljubljani.

(41—24)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Deželna lekarna
Ludovika
v LJUBLJANI,

priporoča prečast, gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-

pri „Mariji Pomagaj“
Grečelna

Mestni trg št. 11,

hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:

Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., due. 1 gold., 5 due. 4 gold.

Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče sredstvo. 1 stekl. 20 kr., due. 2 gold.

Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano branilo proti koleri, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.

Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr., due. 2 gold.

Cvet zoper luskin, najboljšo sredstvo za odstranjenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam. Cena z navodilom rabe 80 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena steklenice 50 kr., due. 5 gold.

Dorševo ribje olje najboljšo baža, katero jedino zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofeljnom itd. Mala stekl. 60 kr., velika 90 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Francova zdravilna esenca, proti boleznim v želodec in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., due. 1 gold., 5 due. 4 gold.

Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah po 20, 50 kr. in 1 gold.

Grenko, tudi želodec krepčujoče vino, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol litra, z navodilom rabe 80 kr.

Horstova voda za oči proti unetim očem, njih kataralitičnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., due. 3 gl.

Kapljice za bledice, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, nepreosljive, 36 kr., due. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne kroglice proti vsem boleznim. Li od želodeca prihajajo. Cena škatljici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in navodlom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitev 5 gl. 25 kr.

Kri čistilni čaj Küllerjev. Majhen zavitek 75 kr., velik 1 gold. 30 kr. z navodlom rabe vred.

Kroglice za bledico dr. Blauda (pocukrane) proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanja). Škatljica velja 60 kr.

Kroglice za trakulje, gotovo sredstvo proti trakulji. Cena z navodlom 2 gold.

Malaga-vino najboljšo vrsto za prebolele. Stekl. 1/4 litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.

Marijino-celjske kapljice, slavno znano in zelo priljubljeno zdravilo proti boleznim želodeca. Steklenica 20 kr., due. 2 gold., 5 due. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl. Obliž zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno tak od mene le 40 kr.

Pagliano-strup, pravi iz Florence, varuj se ničvrednih ponaredeb, cena 1 gold.

Homeopatična lekarna.

Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na Kranjskem. Napravljajo se te zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočnejše. Isto tako se dobé vsa zdravila po receptih pripravljena, vedno sveža in najboljšo vrsto. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.

Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franko, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosim vljudno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Prašek za ščurke. Škatljica 30 kr.
Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.
Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo. Lonček 40 kr.

Sallellino kisl ustna voda. Stekl. 50 kr.

Sallellino kisl zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripavosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih planinskih zelišč. Stekl. 50 kr., due. 5 gl.

Strup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.

Strup za stenice. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.

Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo. Stekl. 40 kr., 1/2, due 2 gold.

Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodecu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju sploh jako priljubljen. Škatljica z navodlom rabe 50 kr.

Univerzalni zdravilni obliž (flajšter) zoper vsakovrstne rane, vnetje otekline itd. Škatljica 30 kr.

Ustna voda dr. Duflos-a iz ameriških rastlin, ohranjuje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. 60 kr.

Voda za čiščenje obraza, pege, ogrce, grinte in druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., due. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Helderlji z dodatkom salicilno-kislega natrona je jako priljubljen. Škatljica 30 kr.

Železnato kineško vino pokrepča želodec. Cena butelji 1 gold. 20 kr.

Železnato salo iz kitovih jeter najboljšo vrsto, za krepanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.

Želodene kapljice Marije Pomagaj. Napravljene so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezij pri Mariji Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne želodčne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., due. 3 gold.

Medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.

Živinska zdravila.

Homeopatične kapljice za prašice zoper vse prašice bolezni. Stekl. 30 kr.

Prašek za prašice po poskušnjah potrjen proti perečemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanjkanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.

Konjski cvet za utiranje udov, trganje, oteklino, spahnenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. Liter 2 gold.

Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega praška, obvaruje se ga čestokrat nalezljivim boleznim. Zavitek 50 kr.

Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje kroglice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.

Lud. Grečel, lekar.